

LAB-proat (41)

December 2006

Parfum.

In de bioscoop draait momenteel de film 'Perfume'.

Perfume (Parfum) is een verfilming van de roman van de Duitse auteur Patrick Süskind en vertelt het bizarre verhaal uit de 18^e eeuw, van Jean-Baptiste Grenouille. Jean heeft geen eigen lichaamsgeur, maar compenseert deze handicap met een onvoorstelbaar scherp reukvermogen. Jean-Baptiste walgt van de geur van mensen. Op een dag ruikt hij echter een heerlijke geur, de lichaamsgeur van een jong meisje. Om de geur te bezitten wurgt hij het arme kind. Grenouille besluit om parfumeur te worden. Van een oude parfumeur (Dustin Hoffman) leert hij de technieken om geuren te onttrekken uit bloemen en planten. Maar zijn grootste wens is een parfum te maken dat hem een lijfgeur moet geven. Daarvoor moet hij de lichaamsgeuren uit het menselijk lichaam onttrekken. Hij doodt 25 jonge vrouwen en maakt van hun lichaamsgeur het perfecte parfum. Als Jean-Baptiste dit parfum gebruikt gaat opeens iedereen van hem houden.

Parfums worden al duizenden jaren gebruikt. Mirre is het oudst bekende parfum en wordt gemaakt uit *Commiphora Myrrha*, een doornachtige struik. Door de takken in te snijden komt er hars naar buiten die men vervolgens verzamelt, droogt en destilleert. Er is ongeveer 16 kilo hars nodig om 1 liter olie te krijgen.

In het oude Egypte werd mirre gebruikt als parfum. Het verhaal gaat dat Nefertete, de vrouw van farao Echnaton (1570 v. Chr.) bij gasten die op bezoek kwamen, een mengsel van vet en mirrehars in het haar smeerde. Door de warmte van het hoofd smolt het vet en droop de geurige mirre door het haar en over de schouders van de gasten. Ze maakte van haar gasten dus wandelende geurkaarsen.

In de bijbel wordt mirre ook meerdere malen genoemd. De 3 koningen gaven bij de geboorte van Jezus behalve goud en wierook ook mirre. Toen Jezus stierf werd zijn lichaam in linnen gewikkeld met mirre en aloë. In de bijbel wordt mirre ook in verband gebracht met liefde. In het Hooglied van Salomo staat: 'zijn lippen zijn leliën, druipend van vloeiende mirre'. Da's pas snoetjeknovveln!

Mirre is in onze tijd verdrongen door een heel scala van moderne parfums. Hele winkelketens doen niets anders dan geuren verkopen. En hier komt de chemie om te hoek kijken. Echte parfum is duur. Neem Chanel No.5, een klassiek parfum ontwikkelt in de jaren 1920. No. 5 is nog steeds het meest verkochte parfum ter wereld. Een flesje kost toch gauw € 50. Krijg je dan waar voor je geld? Ja, want er zijn 30 kilo bloemen nodig voor één flesje. Chanel No. 5 bestaat uit échte jasmijn, magnolia, sandelhout en vanille. Wil je goedkopere geuren maken, dan ga je proberen die geuren na te maken en dat doe je met chemie. Neem vanille. De kenmerkende geur van vanille is vanilline (C₈H₈O₃). In vanille zit echter maar 3% vanilline. De vraag naar echte vanilline is veel groter dan dat er gemaakt kan worden. Daarom wordt vanilline kunstmatig gemaakt uit de stof lignine (C₉H_{10,21}O_{3,56}) een bijproduct van de papierindustrie. Lignine wordt vervolgens chemisch bewerkt en je hebt kunstmatige vanilline dat o.a. wordt gebruikt in goedkopere parfums.

Kun je het verschil tussen echt en namaak ruiken?

Jazeker, als je een beetje geoefend bent kun je het verschil ruiken. Als je, zoals als ik, 5 jaar op een geur- en smaakstoffenfabriek hebt gewerkt en de hele dag boven potjes zit te snuffelen ontwikkel je wel degelijk je reukvermogen. Maar geurbeleving blijft iets persoonlijks. Wat de één lekker vindt ruiken, vindt de ander stinken. Toch zijn geuren zijn belangrijk in ons leven. We associëren geuren vaak met iets. Bepaalde geuren doen ons denken aan vroeger. We ruiken het voorjaar en we ruiken de frisheid na een zomerse bui. Supermarkten bakken brood in de winkel, dat geeft een vertrouwd gevoel. Wil je je huis verkopen, ga dan tijdens een bezichtiging appeltaart bakken. Ook in de reclame wordt ons erop gewezen dat geuren bij het leven horen. Op de wc (Brise: 1x drukken en het is weer fris!), in de kamer (Ambipur: elke 45 minuten een nieuwe geur), onder de douche (Palmolive aromatherapie: wakker uw zintuigen aan), in ons haar (Herba: ik wil ook de shampoo die zij heeft!), onder de oksels (Het Ax-effect).

Een goede parfum maken is echter vakwerk. Ook in deze tijd hebben parfumeurs aanzien en bewaren grote merken angstvallig hun recepten.

Geur doet iets met mensen. Jean-Baptiste Grenouille werd er helemaal door geobsedeerd. Maar aan het eind van de film richt zijn levenswerk hem ten gronde. Ze vinden hem zo lekker ruiken dat hij wordt opgegeten.....